

Biannual Journal of Applied Counseling (JAC)
2020, 10(2), 19-50
Received: 13 Sep 2020
Accepted: 19 Des 2020
DOI: 10.22055/jac.2020.34249.1756
Original Article

دوفصلنامه مشاوره کاربردی
دانشگاه شهید چمران اهواز
۱۳۹۹، ۱۰ (۲)، ۱۹-۵۰
دریافت: ۱۳۹۹/۰۶/۲۳
پذیرش: ۱۳۹۹/۰۹/۲۹
نوع مقاله: پژوهشی اصیل

Study of Relationship between Family Communication Orientation and Decision Making: The Mediating Role of Identity Statues

Sadegh Seifoory*

Bahram Jokar**

Massoud Hosseinchari***

Abstract

Decision making is regarded as cognitive process of selecting an option among several possible alternatives. This study in framework of a causal model, investigated the personal and social antecedents of decision making styles, in which family communication orientations were considered as exogenous variable, identity status as the mediating variable and decision making styles as the endogenous variable. 340 male and female students in Shiraz University were, selected using random multi-stage cluster sampling method, among colleges of Shiraz University, and responded Family Communication Patterns Scale, the Objective Measure of Ego Identity Status and General Decision Making Style Scale. For investigate propositional model was used of path analysis method. Bootstrapping method was used to examine the mediating role of the variables in Amos software. Results showed that family conversation was positive predictor of the rational decision making style and negative predictor of avoidant decision making style and positive predictors of achieved identity status. In addition, achievement, moratorium and foreclosure status have mediated role between relationships of family communication patterns with decision making style. In general, it can be said that with the increase of successful identity, rational decision-making increases and avoidance decision-making decreases, and also with the increase of early identity, avoidance and instantaneous decision-making increase.

Keywords: Family communication orientations; identity status, decision making styles

* M. A in Educational Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran. (Corresponding Author)

S.seifoory@gmail.com

** Professor, Department of Education and Psychology, Faculty of Educational Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

**Assistant Professor, Department of Education and Psychology, Faculty of Educational Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

*** Assistant Professor, Department of Education & Psychology, Faculty of Educational Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran

Extended Abstract

Introduction

Throughout our lives we are faced with a set of decisions, choices and judgments: What food to prepare for lunch? Where to travel? What car to buy? Whom should we marry? These and many other examples show the sheer frequency of decisions in our lives and the importance of knowing how and why decisions are made (Newell, Lagnado, & Shanks, 2015). Decision-making is so dominant that life itself can be seen as equivalent to decision-making. Given that we humans are a choosing beings, our minds are incessantly analyzing and considering options and making decisions regarding them. Understanding how humans make decisions is so important that decision making is a central topic in many disciplines such as statistics and probability, economics, management, politics, etc. (Griffin & Brenner, 2004).

Research (Blustein & Phillips, 1990; Waterman & Waterman, 1974) have shown that foreclosure identity status is associated with low self-esteem, external locus of control, and impulsive cognitive style. On the other hand, in case of spontaneous decision making, the individual makes quick decisions to reduce decision-making anxiety (Marcia, 1980; Waterman & Waterman, 1974) and also because of the relationship between spontaneous decision making and impulsive cognitive style. Thus, it is expected that identity predicts spontaneous decision making.

When confronted with a problem, people with avoidant decision-making styles tend to postpone decision-making as long as possible and avoid producing any response to the problem (Parker, De Bruin, & Fischhoff, 2007). This style has a positive relationship with low self-esteem. As a result, this style can be defined as decision avoidance (Thunholm, 2004). Regarding the relationship between foreclosure status identity and avoidant decision-making style, it can be said that a person avoids making a decision to reduce decision-making anxiety (Marcia, 1980) and because of low self-esteem and to prevent any logical exploration. So, it seems logical that this style predicts avoidant decision-making style, and in contrast, it seems logical that predict foreclosure status identity negatively predicts rational decision-making because this decision-making style is related to internal locus of control and intuitive style (Thunholm, 2004) while foreclosure status is related to the source of external control and impulsive style. These reasons also indicate that foreclosure status can negatively predict intuitive decision-making styles.

Dependent decision-making style lacks in intellectual and practical independence and relies on others for guidance and support (Parker, De Bruin, & Fischhoff, 2007). Dependent decision-making style is correlated with an external locus of control. When making decisions, these decision-makers need to follow someone's opinion; in other words, these decision-makers decides to follow the final and definite opinion of others. These people are also dependent on others for the information they need (Scott & Bruce, 1995). In identity foreclosure status, a person commits to values and goals without going through a period of exploration and discovery (Schwartz, Mullis, Waterman, & Dunham, 2000). In this case, adolescents

can easily accept parental standards without any active exploration (Wires, Baroca, & Hollenbeck, 1994). In other words, they take up a readymade identity that parents and those in power have chosen for them (Burke, 2007). Research (Blustein, & Phillips, 1990; Waterman & Waterman, 1974) has shown that foreclosure status identity is associated with low self-esteem, an external locus of control, and an impulsive cognitive style. Regarding the relationship between foreclosure status identity and dependent decision making, it can be pointed out that a general decision-making tendency depends on accepting the parents' values and attitudes, a characteristic of individuals with foreclosure status identity.

Identity diffusion status describes a situation where individuals have reached neither decision-making nor commitment and acceptance; in fact, no active choice has been made (Wires, Barocas, & Hollenbeck, 1994). In this case, individuals are not committed to values and goals, nor are they earnestly trying to achieve them (Burke, 2007). In this situation, individuals are not able to cope with issues and problems directly (Grotevant & Adams, 1984). Instead, they are directed by others in solving the problems (Berzonsky & Neimeyer, 1988). In this case, individuals form a disintegrated and alien system of the "self" (Berzonsky Rice & Neimeyer, 1990). Dependent decision-making style does not have intellectual and practical independence and relies on others for direction and support (Parker, De Bruin, & Fischhoff, 2007). Dependent decision-making style is correlated with an external locus of control. When making a decision, such decision-makers to act on opinions offered by others; in other words, they act according to the final and definite opinion of others. These people are even dependent on others for the information they need (Scott & Bruce, 1995). Regarding the relationship between dependent decision making and identity diffusion status, it can be said that people with identity diffusion status seek others' help in making decisions because exploration and commitment are ambiguous and uncertain, and also because they try to reduce reflection and anxiety associated with decision making process (Marcia, 1980; Waterman & Waterman, 1974). Therefore, Identity diffusion status can predict dependent decision-making.

Another factor that can influence people's decisions is individual factors. Hence, identity should be considered as one of the individual factors that can influence decision making. Because choice is the key to decision-making, and as in the identity model presented by Erickson and Marcia, our choices and decisions will be part of our identity. As a result, in this study, we sought how each type of decision-making style is predicted by each of the identity situations. In fact, we were looking for the identity profile of each of the decision-making styles.

In this study, identity states before decision-making styles (endogenous) and after family communication patterns (exogenous) were considered as a mediating variable. In other words, the main issue of the study was to investigate the direct and indirect effects (through identity situations) of family communication orientation on decision-making styles. Therefore, the proposed model of the present study was considered as follows.

It should be noted that previous research has shown that identity and family are not parallel, but the family takes precedence over and influences identity (Berzonsky, 2004). In the study of research background, a study was

not found that examines identity situations as a mediator between the relationship between family communication patterns and decision-making styles. Therefore, in this study, the role of the family in decision-making mediated by identity situations was investigated.

In this study, identity states before decision-making styles (endogenous) and after family communication patterns (exogenous) were considered as a mediating variable. In other words, the main issue of the study was to investigate the direct and indirect effects (through identity situations) of family communication orientation on decision-making styles. Therefore, the proposed model of the present study was considered as follows.

Method

The present study was a correlation that in the form of path analysis model, the causal relationships between research variables have been investigated. The research variables are: decision-making styles as an endogenous variable, conversation and family compliance as an exogenous variable, and the dimensions of identity situations as a mediating variable.

The population of this study included 340 male and female students of the faculties of humanities, educational sciences and psychology, engineering, agriculture and economics of Shiraz University in the semester of 1395-96 who were selected by multi-stage cluster sampling. In this way, first, four courses were randomly selected from each faculty, and one class was randomly selected from each course, and all students present in that class were evaluated.

Instruments

The General Decision Styles Scale (Scott & Bruce, 1995) consists of 25 items that assess five different decision-making styles: rational, intuitive, dependent, avoidant, and instantaneous, assigned to each five-item style. This scale is of the Likert type and is in a range of 5 degrees from completely true to completely false.

Revised family communication model tool (children version); The tool is a self-assessment questionnaire developed by Ritchie and Fitzpatrick (1990) that measures respondents' agreement and disagreement with 26 statements about their family communication status on a 5-point Likert scale. A score of 4 equals "strongly agree" and a score of 0 equals "strongly disagree".

Objectively Revised Identity Status Questionnaire; The Benyon and Adams scale (1986) was used to collect information on identity states. This test is based on Erickson and Marcia's theory of identity and has 24 items that include four subscales (disordered identity, recorded identity, identity interruption and successful identity) and each scale includes 6 items.

Research trend. In order to collect information, after selecting the group of participants and preparing the measuring tools, the test was performed in groups and the place was the students' classrooms. The method of implementation was that before presenting the measurement tools, explanations were given on how to answer the questions, the purpose of the research and the need for their honest cooperation, and participants were

asked to patiently answer all the questions. In addition, individuals were reassured that their responses would remain confidential. Questions ranged from 15 to 20 minutes. After collecting the information, scoring work began.

The analyses of data. In this study, to test the proposed model and evaluate the predictive power of the extrinsic variable (family communication patterns) and intermediate variables (identity situations) on the endogenous variable (decision-making styles) from the statistical method of path analysis and to determine the mediating role of the bootstrap command in software Emus was used.

Findings

There is a significant correlation between most of the studied variables. In the present research model, family communication patterns that include family dialogue and family compliance as an exogenous variable, identity styles (successful identity, early identity, identity suspension and disordered identity) as mediating variables And the variable of decision styles (rational, avoidance, intuitive, immediate and dependent) is considered as an endogenous variable. The values of model fit indices such as CFI, NFI, IFI, RFI, TLI and RMSEA respectively were equal to 0.93, 0.90, 0.93, 0.80, 0.86 and 0.08.

Successful identity plays a significant mediating role in the relationship between both conversational orientation and family compliance with rational and intuitive decision-making style. Thus, the mediation share of this variable in relation to conversational orientation and rational decision making is 0.09 ($p < 0.01$) and intuitive decision making is 0.07 ($p < 0.01$) and the mediation share of this variable in the relationship between conversational orientation and intuitive decision making 0.07 ($p < 0.01$) and the orientation of conformity and intuitive decision making is 0.04 ($p < 0.01$). Identity interval in relation to family compliance orientation with intuitive decision-making style 0.02 ($p < 0.03$), dependent 0.07 ($p < 0.01$), instantaneous 0.04 ($p < 0.03$) and avoidance 0.06 ($P < 0.01$) plays a significant mediating role. Early identity plays a significant mediating role in the relationship between family compliance orientation and instant decision-making style. Thus, the mediation share of this variable in relation to conformity orientation and instant decision making is 0.07 ($p < 0.02$) and conformity orientation and avoidance decision making is 0.08 ($p < 0.01$).

Discussion and Conclusions

As a result, the findings of the present study, by presenting a causal model, led to the development of theoretical knowledge about decision-making styles and appropriate empirical evidence to confirm the role of the family in the formation of different identity situations and styles. Provided the decision. In other words, empirical evidence emphasized the role of dialogue orientation and successful identity in enhancing rational decision making. On the other hand, empirical evidence showed that the orientation of conformity

and suspension of identity, early identity and confused identity cause the emergence of immediate, dependent and avoidant decision-making styles.

Acknowledgement

The authors are grateful to the officials of Shiraz University and research participants who helped us in this study.

Conflict of Interests

One of the limitations of the present study was that limited research on identity and decision making in Iran could not be compared with other similar research. The research design is correlational and causal inference from the results should be done with caution. The participants of the research were only students and caution should be exercised in generalizing to other aspects of society. Restrictions and difficulties in accessing reputable foreign sources and journals was another limitation of the research.

بررسی رابطه‌ی جهت‌گیری ارتباطی خانواده و سبک‌های تصمیم‌گیری: واسطه‌گری وضعیت‌های هویت^۱

صادق صیفوری*

بهرام جوکار**

مسعود حسین‌چاری***

چکیده

تصمیم‌گیری به انتخاب یک گزینه از بین گزینه‌های مختلف گفته می‌شود. این پژوهش (پیشایندهای فردی و اجتماعی سبک‌های تصمیم‌گیری) در چارچوب یک مدل که در آن الگوهای جهت‌گیری‌های ارتباطی خانواده به‌عنوان متغیر برون‌زاد، وضعیت‌های هویت به‌عنوان متغیر واسطه‌ای و سبک‌های تصمیم‌گیری به‌عنوان متغیر درون‌زاد در نظر گرفته شدند، بررسی شد. ۳۴۰ دانش‌جوی دانشگاه شیراز به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای از میان دانشکده‌های مختلف دانشگاه شیراز انتخاب شدند و به مقیاس عمومی سبک‌های تصمیم‌گیری و پرسش‌نامه‌های جهت‌گیری ارتباطی خانواده و وضعیت‌های هویت پاسخ دادند. به‌منظور بررسی مدل پیشنهادی از روش تحلیل مسیر ساختاری و برای تعیین نقش واسطه‌گری از روش راه‌انداز در نرم‌افزار Amos استفاده شد. نتایج نشان داد گفت‌و شنود خانواده به‌صورت مثبت و معنی‌دار تصمیم‌گیری عقلانی و به‌صورت منفی تصمیم‌گیری اجتنابی و به‌صورت مثبت و معنی‌دار هویت موفق را پیش‌بینی می‌کند. به‌علاوه، هویت موفق، هویت تعلیق و هویت زودرس نقش واسطه‌ای در میان رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده با سبک‌های تصمیم‌گیری ایفا می‌کنند. به‌طور کلی، می‌توان گفت که با افزایش هویت موفق، تصمیم‌گیری عقلانی افزایش و تصمیم‌گیری اجتنابی کاهش می‌یابد و نیز با افزایش هویت زودرس، تصمیم‌گیری اجتنابی و آنی افزایش می‌یابد.

واژه‌های کلیدی: جهت‌گیری ارتباطی خانواده، وضعیت‌های هویت، سبک‌های تصمیم‌گیری

مقدمه

در سراسر زندگی ما با مجموعه‌ای از تصمیمات و انتخاب‌ها و قضاوت‌ها مواجه هستیم؛ چه غذایی برای نهار تهیه کنیم؟ به کجا مسافرت کنیم؟ چه اتومبیلی بخریم؟ با چه کسی ازدواج کنیم؟ و این مثال‌ها نشان‌دهنده‌ی فراوانی تصمیم‌ها در زندگی ما و اهمیت دانستن چگونگی تصمیم‌گیری (decision making) و چرایی تصمیم‌گیری است (Newell, Lagnado, & Shanks, 2015). گستره‌ی تصمیم‌گیری در زندگی چنان وسیع است که شاید بتوان زندگی را معادل تصمیم‌گیری دانست. با پذیرش اینکه انسان موجودی است انتخاب‌گر، به‌روشنی درمیابیم که ذهن ما در هر لحظه در حال تحلیل

۱. این مقاله برگرفته از پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد روان‌شناسی تربیتی با مجوز پژوهشی ۲۲۷۴۸۲۷ می‌باشد.

* کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
S.seifoory@gmail.com

** استاد روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

*** دانشیار روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

و بررسی گزینه‌ها و انتخاب و تصمیم‌گیری در مورد آن‌هاست. فهم اینکه انسان چگونه تصمیم‌گیری می‌کند، به قدری اهمیت دارد که مطالعه به‌عنوان یک موضوع محوری بسیاری از رشته‌ها نظیر آمار و احتمالات، اقتصاد، مدیریت، سیاست و غیره مطرح می‌باشد (Griffin & Brenner, 2004).

تصمیم‌گیری به روش‌های گوناگونی در زندگی ما رخ می‌دهد و بر روی آن تأثیر می‌گذارد؛ به ما اجازه می‌دهد برای یک رویداد یا یک وظیفه، بهترین عمل یا راهبردی را انتخاب کنیم که بهترین پیامد را داشته باشد؛ و نسبت به هرگونه تغییری در جهان معطف باشیم، همچنین نسبت به مسائل عادی و خاص زندگی واکنش سریع و به‌موقع داشته باشیم؛ و از طریق انجام کارها به‌صورت هوشمندانه و صحیح شانس موفقیت‌مان را افزایش و شانس اشتباهاتمان را کاهش دهیم. با توجه به اهمیت این روند، بسیاری از رشته‌ها تلاش مضاعفی برای کمک به دانش ما و به روشن‌تر شدن آن نموده‌اند (Murphy & Longo, 2009).

ویگوتسکی در نظریه رشد شناختی خود کارکردهای شناختی را به دو دسته کارکردهای شناختی نخستین و کارکردهای شناختی عالی تقسیم می‌کند. کارکردهای نخستین به توانایی‌های طبیعی و ناآموخته انسان مانند توجه کردن، حس کردن و ادراک کردن اشاره دارد. در جریان رشد یا تحول، این کارکردهای نخستین ذهنی تدریجاً به کارکردهای عالی ذهنی، یعنی حل مسأله، تصمیم‌گیری و تفکر تغییر می‌باید (Verma, 2009). تصمیم‌گیری یک محصول شناختی است و جنبه‌ی دست دوم و ثانویه را دارد؛ یعنی، این محیط بیرون است که تفکر و تصمیم‌گیری ما را شکل می‌دهد. با توجه به اینکه، تصمیم‌گیری یک کارکرد شناختی عالی محسوب می‌شود و همچنین در دنیای کنونی به دلیل پیچیدگی و وسعت مسائل زندگی مانند شغل و روابط عاشقانه (Abbasi, 2019) تبدیل به یک مسأله‌ی مهم شده است (Griffin & Brenner, 2004).

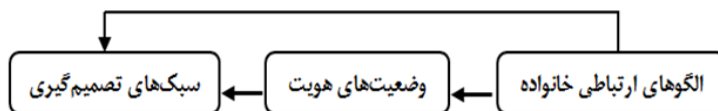
فرآیند تصمیم‌گیری به انتخاب یک گزینه از بین گزینه‌های مختلفی که با آن‌ها مواجهه می‌شوند، گفته می‌شود (Baiocco, Laghi, & Alessio, 2009). تفاوت در تصمیم‌گیری به دلیل تفاوت در ادراک و پردازش اطلاعات است. برخی سریع فکر می‌کنند، برخی‌ها آهسته تفکر می‌کنند، برخی‌ها انجام کارها را ترجیح می‌دهند به‌جای تفکر درباره آن‌ها. در مجموع این ویژگی‌ها، به‌عنوان سبک تصمیم‌گیری شناخته می‌شوند (Boulgarides & Rowe, 1992). این امر بدان معناست که افراد با ویژگی‌های خاص روان‌شناختی؛ تصمیم‌گیری‌های متفاوت دارند. از این رو، متغیرهای مانند شخصیت، منش، هویت، صفات و سایر مؤلفه‌های فردی دیگر می‌توانند زمینه‌ساز تصمیم‌گیری‌های مختلف شوند (Berzonsky & Ferrari, 1996). با توجه به این، تصمیم‌گیری می‌تواند پیش‌بیند فردی داشته باشد. این پیش‌آیند به‌عنوان پیش‌آیند نزدیک تصمیم‌گیری باشد. در کنار پیش‌آیندهای فردی و نزدیک تصمیم‌گیری؛ این متغیر دارای پیش‌آیندهای اجتماعی و دور نیز است. در پژوهش‌های مختلف مطرح شده است که سبک‌های فرزندپروری (Sovet & Metz, 2014)، الگوهای تعامل خانواده (Hargrove, Creagh, & Burgess, 2002) در تصمیم‌گیری نقش دارند. پژوهش حاضر در نظر دارد که پیش‌آیندهای تصمیم‌گیری را به‌صورت پیش‌آیندهای دور و نزدیک

فردی-اجتماعی مورد بررسی قرار دهد که از این منظر هویت را به‌عنوان متغیر فردی و الگوهای ارتباطی خانواده را به‌عنوان متغیر خانوادگی مورد بررسی قرار دهد.

به‌طور کلی، عوامل پیش‌بین تصمیم‌گیری را می‌توان به سه دسته فردی، اجتماعی و خانوادگی تقسیم کرد (Jokar & Rostami, 2014; Mohammadi, Shikaleslami, & Mahboobeh, 2019). خانواده به‌عنوان یکی از محیط‌های بیرونی مهم در شکل‌گیری تصمیم‌گیری می‌تواند مؤثر باشد. خانواده می‌تواند از طریق نحوه تعاملات و ارتباطات که ایجاد می‌کند بر کارکردهای عالی ذهن اثر بگذارد. همان‌گونه که پیشتر آمد در زمینه‌ی تعاملات و ارتباطات خانواده، الگوهای ارتباطی خانواده ریچی و فیتزپاتریک (Kagawa, 2008) از مطرح‌ترین نظریه‌ها در این حوزه به‌شمار می‌آید. علی‌رغم این که این مسأله در سطح نظری قابل طرح است ولی در سطح پژوهشی به آن کمتر پرداخته شده است. به عبارت دیگر، مسأله‌ای که در این تحقیق با آن مواجه بودیم پیش‌بینی آینده‌ی خانوادگی سبک‌های تصمیم‌گیری بوده است.

یکی دیگر از عواملی که می‌تواند تصمیم‌گیری افراد را تحت تأثیر قرار دهد عوامل فردی است (Berzonsky & Ferrari, 1996). از این رو، هویت به‌عنوان یکی از عوامل فردی که می‌تواند بر تصمیم‌گیری اثر بگذارد در نظر گرفته شود. از آنجایی که انتخاب کلید تصمیم‌گیری است و همان‌طور که در مدل هویتی که اریکسون (Erikson, 1968) و مارسیا (Marcia, 1993) ارائه دادند انتخاب‌ها و تصمیم‌گیری‌های ما شاکله هویت ما خواهد بود. در نتیجه ما در این پژوهش به دنبال این بودیم که هر کدام از انواع سبک‌های تصمیم‌گیری توسط هر کدام از وضعیت‌های هویت چگونه پیش‌بینی می‌شود. در واقع به دنبال یافتن نیم‌رخ هویتی هر کدام از سبک‌های تصمیم‌گیری بوده‌ایم. لازم به ذکر است که در تحقیقات گذشته نشان داده شده است که هویت و خانواده رابطه‌ی موزی ندارند بلکه خانواده بر هویت تقدم دارد و آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Berzonsky, 2004). در بررسی پیشینه‌ی پژوهشی، پژوهشی که وضعیت‌های هویت را به‌عنوان واسطه‌ی بین رابطه‌ی الگوهای ارتباطی خانواده و سبک‌های تصمیم‌گیری بررسی کند، یافت نشد. از این رو، در این پژوهش به بررسی نقش خانواده بر تصمیم‌گیری با واسطه‌گری وضعیت‌های هویت پرداخته شده است.

در این پژوهش وضعیت‌های هویت قبل از سبک‌های تصمیم‌گیری (درون‌زاد) و بعد از الگوهای ارتباطی خانواده (برون‌زاد) به‌عنوان یک متغیر واسطه در نظر گرفته شد. به عبارت دیگر مسأله‌ی اصلی پژوهش بررسی تأثیر مستقیم و غیرمستقیم (با واسطه وضعیت‌های هویت) جهت‌گیری ارتباطی خانواده بر سبک‌های تصمیم‌گیری بود. لذا مدل پیشنهادی پژوهش حاضر به شکل زیر در نظر گرفته شد (شکل ۱).

شکل ۱

مدل پیشنهادی پژوهش

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر از نوع هم‌بستگی در قالب یک مدل تحلیل مسیر انجام گرفته است. به‌منظور تعیین حجم نمونه، تعداد مسیرهای مورد آزمون در مدل، ملاک تعیین حجم نمونه قرار گرفت؛ یعنی، به ازاء هر مسیر می‌توان حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۰ نفر را انتخاب کرد (Kline, 2011). از این رو، تعداد مشارکت‌کنندگان در این پژوهش ۳۴۰ دانش‌جوی دختر و پسر دانشکده‌های علوم انسانی، علوم تربیتی و روان‌شناسی، مهندسی، کشاورزی و اقتصاد دانشگاه شیراز به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابتدا از هر دانشکده چهار رشته به‌طور تصادفی انتخاب و از هر رشته یک کلاس به‌طور تصادفی برگزیده شدند و همه‌ی دانش‌جویان حاضر در آن کلاس مورد ارزیابی قرار گرفتند. ملاک‌های ورود به پژوهش دانش‌جو بودن و سن بین ۲۰ تا ۳۰ سال و ملاک خروج سن بالای ۳۰ سال بود. در ضمن ۱۴ مورد از پرسش‌نامه‌ها به دلیل ناقص بودن از پژوهش حذف شدند.

ابزار اندازه‌گیری

مقیاس سبک‌های عمومی تصمیم‌گیری (General Decision-Making Style Scale).

این مقیاس توسط اسکات و براس در سال ۱۹۹۵ (Scott & Bruce, 1995) ساخته شده و دارای ۲۵ ماده در پنج سبک متفاوت تصمیم‌گیری (عقلانی، شهودی، وابسته، اجتنابی و آنی) می‌باشد. ماده‌های این مقیاس در یک طیف لیکرت پنج رتبه‌ای از کاملاً درست تا کاملاً نادرست مرتب شده‌اند. پایایی و روایی این مقیاس از طریق هم‌سانی درونی و تحلیل عامل تأییدی نیز در تحقیقات متعددی مورد بررسی قرار گرفته است و نتایج آن‌ها نشان داده است که پنج سبک تصمیم‌گیری مورد تأیید قرار گرفته است (Scott & Bruce, 1995; Loo, 2000; Thunholm, 2004). هادی‌زاده مقدم و طهرانی (Hadizadeh Moghaddam & Tehrani, 2008)، روایی محتوایی و روایی سازه در حد مطلوب گزارش کردند. در پژوهش دیگری ضرایب پایایی آلفای کرونباخ این مقیاس در سبک‌های عقلانی، شهودی، وابسته و آنی به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۷۶، ۰/۸۴، ۰/۸۱ و ۰/۷۸ به دست آمده‌اند (Gambetti, Fabbri, Bensi, & Tonetti, 2008).

کشتکاران (Keshtkarin, 2010) نیز در پژوهش خود برای تعیین روایی این مقیاس از روش تحلیلی عاملی به روش مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس استفاده کردند. ملاک استخراج ارزش ویژه بالاتر از یک بود که بر اساس این ملاک پنج عامل استخراج شد. مقدار ضریب KMO برابر با ۰/۸۰ و ضریب کرویت بارلت برابر با ۲۵۵۸/۸۱ ($p < 0/001$) بود که نشان از کفایت نمونه‌گیری ماده‌ها و کفایت ماتریس هم‌بستگی مقیاس داشت. به‌علاوه ضرایب پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ نیز برای سبک‌های عقلانی، شهودی، وابسته، اجتنابی و آنی به ترتیب عبارت بودند از ۰/۶۰، ۰/۶۱، ۰/۶۴، ۰/۷۵ و ۰/۷۲. برای نتایج روایی مقیاس حاضر با استفاده از روش تحلیل عامل تأییدی با استفاده از نرم‌افزار AMOS محاسبه شد. تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که تمام ماده‌ها به‌جز ماده‌ی ۱۱ که مربوط به خرده مقیاس سبک

عقلانی به دلیل بار عاملی پایین از میان ماده‌ها حذف شد. ضرایب پایایی آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های عقلانی، شهودی، وابستگی، آنی و اجتنابی به ترتیب ۰/۶۰، ۰/۵۷، ۰/۵۷، ۰/۷۲ و ۰/۷۸ به دست آمد.

ابزار تجدید نظر شده‌ی الگوی ارتباطات خانواده (نسخه‌ی فرزندان) (Revised Family

Communication Patterns instrument): این ابزار خودسنجی توسط ریچی و فیتزپاتریک (۱۹۹۰) ساخته شده است و میزان موافقت و عدم موافقت پاسخ دهنده را با ۲۶ گزاره که درباره‌ی وضعیت ارتباطات خانواده وی هستند در دامنه‌ی ۵ درجه‌ای از مقیاس لیکرت می‌سنجد. نمره‌ی ۴ معادل «کاملاً موافقم» و نمره‌ی صفر معادل «کاملاً مخالفم» است. این ابزار شامل دو خرده‌مقیاس جهت‌گیری گفت‌وشنود و جهت‌گیری همنوایی است. پانزده گزاره از ابزار جهت‌گیری گفت‌وشنود و ۱۱ گزاره ابزار جهت‌گیری همنوایی را می‌سنجد.

کوئرر و فیتزپاتریک (Koerner & Fitzpatrick, 1997) ضرایب پایایی آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های جهت‌گیری گفت‌وشنود ۰/۸۹ و جهت‌گیری همنوایی ۰/۷۹؛ و کوروش‌نیا و لطیفیان (Latifian & Koroshenie, 2007) ضرایب خرده‌مقیاس‌های گفت‌وشنود ۰/۸۷ و همنوایی ۰/۸۱ گزارش کرده‌اند. در پژوهشی با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی دو عامل گفت‌وشنود و همنوایی ۶/۸۴ و ۳/۲۶ گزارش شد (Latifian & Koroshenie, 2007). در پژوهش حاضر، روایی سازه این ابزار با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی دو عامل جهت‌گیری گفت‌وشنود و همنوایی را نشان داد و ضرایب پایایی آلفای آن‌ها به ترتیب ۰/۹۲ و ۰/۸۹ بدست آمدند.

پرسش‌نامه‌ی تجدیدنظر شده عینی بسط یافته وضعیت‌های هویت (A Revision of the Objective Measure of Ego Identity Status Questionnaire of The Extended version of the Objective Measure of Ego Identity Status): این پرسش‌نامه بر اساس نظریه‌ی اریکسون و مارسیا در مورد هویت تدوین شده و دارای ۲۴ ماده و چهار خرده‌مقیاس (هویت آشفته، هویت ضبط‌شده، وقفه هویت و هویت موفق) می‌باشد و هر ماده‌ی پرسش‌نامه در یک طیف لیکرت ۶ رتبه‌ای مرتب شده‌اند. در پژوهش حاضر، تحلیل عاملی تأییدی پرسش‌نامه‌ی پنج عاملی تأیید شد، و ضرایب آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های کسب هویت، وقفه هویت، ضبط هویت، پراکندگی هویت به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۵۲، ۰/۷۳ و ۰/۴۰ به دست آمدند.

روند اجرای پژوهش

به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات، پس از انتخاب گروه شرکت‌کنندگان و تهیه‌ی ابزارهای اندازه‌گیری، ابزارها به‌صورت گروهی اجرا گردیدند و محل اجرا، کلاس‌های درس دانش‌جویان بود. روش اجرا به این صورت بود که قبل از ارائه‌ی ابزارهای اندازه‌گیری، توضیحاتی راجع به نحوه‌ی پاسخ‌گویی به سؤالات، هدف پژوهش و ضرورت همکاری صادقانه‌ی آن‌ها داده شد و از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا با حوصله به تمامی ماده‌های ابزارها پاسخ دهند. علاوه بر این، به

افراد اطمینان داده شد که پاسخ‌های آن‌ها محرمانه خواهند ماند. مدت زمان پاسخ‌گویی به سؤالات بین ۱۵ تا ۲۰ دقیقه در نوسان بود. و هر کس مایل باشد می‌تواند از پژوهش خارج شود.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش برای آزمودن مدل پیشنهادی و بررسی میزان قدرت پیش‌بینی متغیر برون‌زاد (الگوهای ارتباطی خانواده) و متغیر واسطه‌ای (وضعیت‌های هویت) بر روی متغیر درون‌زاد (سبک‌های تصمیم‌گیری) از روش آماری تحلیل مسیر و برای تعیین نقش واسطه‌گری از دستور بوت‌استرپ در نرم‌افزار ایموس استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱

میانگین و انحراف معیارهای متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمرات	حداکثر نمرات
گفت‌وشنود مادر	۵۴/۴۵	۱۰/۵۶	۱۸	۷۵
گفت‌وشنود پدر	۹۳/۵۰	۱۱/۳۲	۱۷	۷۵
همنوایی مادر	۲۸/۳۲	۷/۷۸	۵۳	۱۱
همنوایی پدر	۳۰/۱۲	۸/۹۵	۵۵	۱۱
هویت موفق	۱۶/۲۲	۲/۸۹	۲۵	۸
هویت تعلیق	۱۴/۱۲	۳/۳۵	۲۵	۵
هویت زودرس	۱۳/۳۲	۴/۳۸	۳۰	۶
هویت آشفته	۱۶/۶۸	۳/۶۳	۲۸	۷
تصمیم‌گیری عقلانی	۱۴/۳۲	۲/۵۸	۲۰	۵
تصمیم‌گیری شهودی	۱۷/۲۹	۳/۰۷	۲۵	۵
تصمیم‌گیری وابسته	۱۵/۱۰	۳/۱۵	۲۴	۵
تصمیم‌گیری آنی	۱۲/۹۰	۳/۶۳	۲۵	۵
تصمیم‌گیری اجتنابی	۱۲/۹۳	۳/۸۵	۲۳	۵

همان‌طور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود، میانگین سبک‌های تصمیم‌گیری از ۱۲/۹۰ تا ۱۷/۲۹ و انحراف معیار آن‌ها از ۲/۵۸ تا ۳/۶۳ متغیر می‌باشد. جدول ۲ ضرایب هم‌بستگی بین متغیرهای پژوهش می‌باشد.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین اکثر متغیرهای پژوهش همبستگی معنادار وجود دارد. در مدل پژوهش حاضر، الگوهای ارتباطی خانواده که شامل گفت‌و شنود خانواده و هم‌نوایی خانواده می‌شود به‌عنوان متغیر برون‌زاد، سبک‌های هویت (هویت موفق، هویت زودرس، تعلیق هویت و هویت آشفته) به‌عنوان متغیر واسطه‌ای و متغیر سبک‌های تصمیم‌گیری (عقلانی، اجتنابی، شهودی، آنی و وابسته) به‌عنوان متغیر درون‌زاد مد نظر قرار گرفته است. شاخص‌های برازش مدل پیشنهادی در جدول ۳ نشان داده است.

جدول ۲
هم‌بستگی بین متغیرها پژوهشی

۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
											۱	(۱) گفت و شنود مادر
										۱	۰/۷۶**	(۲) گفت و شنود پدر
									۱	-۰/۳۱**	-۰/۴۰**	(۳) هم‌نوایی مادر
								۱	۰/۷۰**	-۰/۴۵**	-۰/۲۸**	(۴) هم‌نوایی پدر
							۱	۰/۰۳	-۰/۰۰۳	۰/۳۰**	۰/۲۸**	(۵) هویت موفق
						۱	-۰/۰۵	۰/۱۹**	۰/۲۱**	-۰/۱۰	-۰/۰۷	(۶) هویت تعلیقی
					۱	۰/۳۰**	-۰/۰۹	۰/۲۸**	۰/۴۱**	-۰/۰۴	-۰/۱۳*	(۷) هویت زودرس
				۱	۰/۳۵**	۰/۳۷**	-۰/۱۶**	۰/۱۵**	۰/۱۹**	-۰/۱۵**	-۰/۱۳*	(۸) هویت آشفته
			۱	-۰/۰۸	-۰/۱۴	-۰/۰۷	-۰/۳۳**	-۰/۰۰۱	-۰/۰۶	۰/۲۲**	۰/۳۱**	(۹) تصمیم‌گیری عقلانی
		۱	۰/۲۰**	۰/۰۳	-۰/۰۹	۰/۰۹	-۰/۱۸**	۰/۰۵	۰/۰۱	-۰/۰۰۶	۰/۰۷	(۱۰) تصمیم‌گیری شهودی
	۱	-۰/۰۷	-۰/۰۵	۰/۱۰	-۰/۲۳**	۰/۳۵**	-۰/۱	۰/۳۳**	۰/۲۳**	-۰/۱۵**	-۰/۱۱**	(۱۱) تصمیم‌گیری وابسته
۱	۰/۰۶	۰/۲۳**	-۰/۲۷**	۰/۱۲*	-۰/۲۴**	۰/۲۳**	-۰/۰۷	۰/۱۱*	۰/۱۹**	-۰/۰۲	-۰/۰۵	(۱۲) تصمیم‌گیری آنی
۰/۲۵**	۰/۵۲**	-۰/۰۲	-۰/۳۰**	۰/۲۴**	-۰/۳۳**	۰/۳۸**	-۰/۱۷**	۰/۲۱**	۰/۲۹**	-۰/۲۵**	-۰/۲۵**	(۱۳) تصمیم‌گیری اجتنابی

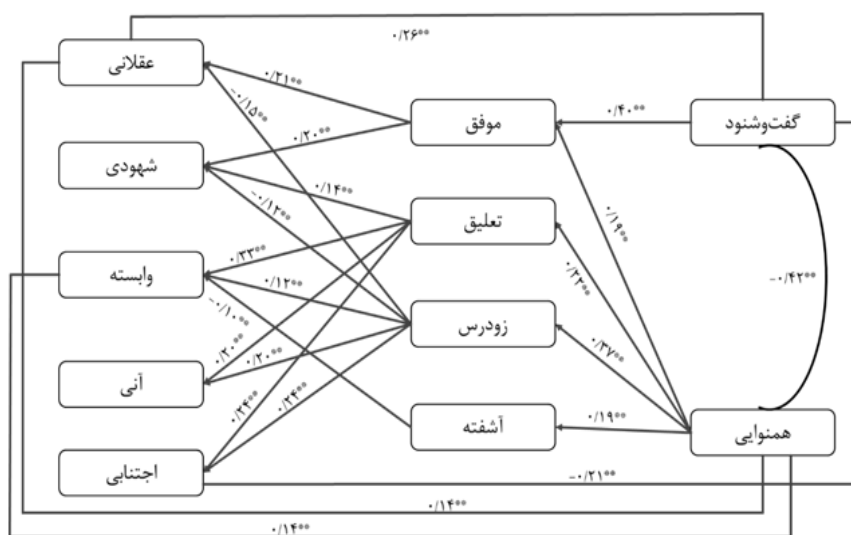
* $p < ۰/۰۵$ ** $p < ۰/۰۱$

جدول ۳

شاخص‌های برازش مدل پیشنهادی

شاخص	X^2/df	P	CFI	NFI	IFI	RFI	TLI	RMSEA
مقدار	۲/۷۲	۰/۰۰۱	۰/۹۳	۰/۹۰	۰/۹۳	۰/۸۰	۰/۸۶	۰/۰۸

همان‌طور که در جدول ۳ ملاحظه می‌شود، مقادیر شاخص‌های برازش مدل مانند CFI، NFI، IFI، RFI، TLI و RMSEA به ترتیب برابر با ۰/۹۳، ۰/۹۰، ۰/۹۳، ۰/۸۰، ۰/۸۶ و ۰/۰۸ به دست آمدند. در شکل ۲ مدل نهایی پژوهش متغیر گفت‌وشنود خانواده، تصمیم‌گیری عقلانی ($\beta = ۰/۲۶$ ، $p < ۰/۰۰۱$) را به صورت مثبت و معنی‌دار و نیز تصمیم‌گیری اجتنابی ($\beta = -۰/۲۱$ ، $p < ۰/۰۰۰۱$) را به صورت منفی و معنی‌دار؛ و متغیر همنوایی خانواده، تصمیم‌گیری وابسته ($\beta = ۰/۱۴$ ، $p < ۰/۰۰۱$) و تصمیم‌گیری عقلانی ($\beta = ۰/۱۴$ ، $p < ۰/۰۰۳$) را به صورت مثبت و معنی‌دار پیش‌بینی می‌کند. اما گفت‌وشنود خانواده توانایی پیش‌بینی تصمیم‌گیری شهودی، وابسته و آنی و همنوایی خانواده نیز نمی‌تواند تصمیم‌گیری آنی، اجتنابی و شهودی را پیش‌بینی کند. علاوه بر این، نتایج نشان داد که تنها گفت‌وشنود خانواده هویت موفق ($\beta = ۰/۴۰$ ، $p < ۰/۰۰۱$) به صورت مثبت و معنی‌دار و همنوایی خانواده هویت‌های موفق ($\beta = ۰/۱۹$ ، $p < ۰/۰۰۱$)، تعلیق ($\beta = ۰/۲۲$ ، $p < ۰/۰۰۱$)، زودرس ($\beta = ۰/۳۷$ ، $p < ۰/۰۰۱$) و آشفته را ($\beta = ۰/۱۹$ ، $p < ۰/۰۱$) به طور مثبت و معنی‌دار پیش‌بینی می‌کند. در صورتی که گفت‌وشنود پیش‌بینی‌کننده‌ی هویت‌های تعلیق، زودرس و آشفته نیستند.

شکل ۱

مدل نهایی پژوهش

با استفاده از دستور خود راه‌اندازه (Bootstrap) در نرم‌افزار AMOS، معناداری اثرات غیرمستقیم استاندارد متغیرها و همچنین سهم واسطه‌گری وضعیت‌های هویت در هر یک از مسیرهای مدل در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۴

نتایج واسطه‌گری وضعیت‌های هویت در رابطه الگوهای جهت‌گیری ارتباطی خانواده با سبک‌های تصمیم‌گیری							
مسیر	اثر مستقیم		اثر مستقیم با واسطه‌گری		اثر غیر مستقیم		
	β	p	β	p	P	حد پایین حد بالا	
گفت‌وشنود-هویت موفق- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۳۳	۰/۰۰۱	۰/۲۵	۰/۰۰۱	۰/۰۱۳	۰/۰۴ ۰/۱۴	
گفت‌وشنود-هویت موفق- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۳۳	۰/۰۰۵	۰/۹۴۲	۰/۰۱۲	۰/۰۳ ۰/۱۲	
گفت‌وشنود-هویت موفق- تصمیم‌گیری وابسته	-۰/۰۵	۰/۴۱۲	-۰/۰۳	۰/۵۹۲	۰/۱۰۱	-۰/۰۷ -۰/۰۰۲	
گفت‌وشنود-هویت موفق- تصمیم‌گیری آنی	۰/۰۳	۰/۵۹۵	۰/۰۴	۰/۴۸۷	۰/۱۷۷	-۰/۰۶ -۰/۰۰۷	
گفت‌وشنود-هویت موفق- تصمیم‌گیری اجتنابی	-۰/۲۰	۰/۰۰۰۱	-۰/۱۸	۰/۰۰۱	۰/۱۳۴	-۰/۰۷ -۰/۰۰۷	
گفت‌وشنود-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۳۳	۰/۰۰۱	۰/۲۵	۰/۰۰۱	۰/۹۵۵	-۰/۰۰۸ -۰/۰۰۹	
گفت‌وشنود-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۳۱	۰/۰۰۵	۰/۹۴۲	۰/۹۰۱	-۰/۰۱ -۰/۰۱	
گفت‌وشنود-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری وابسته	-۰/۰۵	۰/۴۱۲	-۰/۰۳	۰/۵۶۳	۰/۹۲۶	-۰/۰۳ -۰/۰۲	
گفت‌وشنود-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری آنی	۰/۰۳	۰/۵۹۳	۰/۰۴	۰/۷۴۵	۰/۹۴۵	-۰/۰۱ -۰/۰۱	
گفت‌وشنود-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری اجتنابی	-۰/۲۰	۰/۰۰۱	-۰/۱۸	۰/۰۰۱	۰/۹۲۳	-۰/۰۳ -۰/۰۳	
گفت‌وشنود-هویت زودرس- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۳۳	۰/۰۰۱	۰/۲۵	۰/۰۰۱	۰/۱۹۲	-۰/۰۳ -۰/۰۰۲	
گفت‌وشنود-هویت زودرس- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۳۴	۰/۰۰۵	۰/۹۴۵	۰/۲۲۶	-۰/۰۳ -۰/۰۰۱	
گفت‌وشنود-هویت زودرس- تصمیم‌گیری وابسته	-۰/۰۵	۰/۴۱	-۰/۰۳	۰/۵۶۴	۰/۲۴۷	-۰/۰۰۱ -۰/۰۲	
گفت‌وشنود-هویت زودرس- تصمیم‌گیری آنی	۰/۰۳	۰/۵۹۱	۰/۰۴	۰/۴۵۳	۰/۱۷۸	-۰/۰۰۲ -۰/۰۴	

مسیر	اثر مستقیم		اثر مستقیم با واسطه‌گری		اثر غیر مستقیم		حد بالا
	β	p	β	p	P	حد پایین	
گفت‌وشنود-هویت زودرس- تصمیم‌گیری اجتنابی	-.۰۲۰	۰/۰۰۱	-.۰۱۸	۰/۰۰۱	۰/۱۶۵	-۰/۰۰۱	۰/۰۵
گفت‌وشنود-هویت آشفته- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۳۳	۰/۰۰۱	۰/۲۵	۰/۰۰۱	۰/۷۶۴	-۰/۰۲	۰/۰۰۹
گفت‌وشنود-هویت آشفته- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۳۱	۰/۰۰۵	۰/۹۴۶	-۰/۳۵۴	-۰/۰۲	۰/۰۰۵
گفت‌وشنود-هویت آشفته- تصمیم‌گیری وابسته	-۰/۰۵	۰/۴۱	-۰/۰۳	۰/۵۶۳	۰/۲۴۱	-۰/۰۰۲	۰/۰۳
گفت‌وشنود-هویت آشفته- تصمیم‌گیری آنی	۰/۰۳	۰/۵۹۲	۰/۰۴	۰/۴۵۲	۰/۷۹۲	-۰/۰۱	۰/۰۱
گفت‌وشنود-هویت آشفته- تصمیم‌گیری اجتنابی	-۰/۲۰	۰/۰۰۱	-۰/۱۸	۰/۰۰۱	۰/۹۰۴	-۰/۰۱	۰/۰۱
همنوایی-هویت موفق- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۱۰	۰/۰۶۳	۰/۱۲	۰/۰۳۴	۰/۰۳۱	۰/۰۱	۰/۰۸
همنوایی-هویت موفق- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۱۲	۰/۰۵	۰/۳۸۵	۰/۰۲۲	۰/۰۰۸	۰/۰۶
همنوایی-هویت موفق- تصمیم‌گیری وابسته	۰/۲۳	۰/۰۰۱	۰/۱۵	۰/۰۰۷	۰/۱۰۷	-۰/۰۴	۰/۰۰۱
همنوایی-هویت موفق- تصمیم‌گیری آنی	۰/۱۸	۰/۰۰۳	۰/۰۸	۰/۱۴۲	۰/۱۸۱	-۰/۰۳	۰/۰۰۳
همنوایی-هویت موفق- تصمیم‌گیری اجتنابی	۰/۱۹	۰/۰۰۰۱	۰/۰۵	۰/۲۸۳	۰/۱۵۲	-۰/۰۴	۰/۰۰۳
همنوایی-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۱۰	۰/۰۶۱	۰/۱۲	۰/۰۳۴	۰/۷۰۵	-۰/۰۳	۰/۰۱
همنوایی-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۱۲	۰/۰۵	۰/۳۹۱	۰/۰۳۲	۰/۰۰۴	۰/۰۵
همنوایی-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری وابسته	۰/۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۱۹	۰/۰۰۷	۰/۰۱۱	۰/۰۰۳	۰/۱۳
همنوایی-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری آنی	۰/۱۸	۰/۰۰۳	۰/۰۹	۰/۱۴۲	۰/۰۳۵	۰/۰۰۴	۰/۰۷
همنوایی-هویت تعلیقی- تصمیم‌گیری اجتنابی	۰/۱۹	۰/۰۰۰۱	۰/۰۶	۰/۲۹۴	۰/۰۱۶	۰/۰۴	۰/۱۰
همنوایی-هویت زودرس- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۱۰	۰/۰۶۲	۰/۱۲	۰/۰۳۲	۰/۰۶۱	-۰/۱۱	-۰/۰۰۵
همنوایی-هویت زودرس- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۱۳	۰/۰۵	۰/۴۰۶	۰/۰۷۲	-۰/۱۲	-۰/۰۱

مسیر	اثر مستقیم		اثر مستقیم با واسطه گری		اثر غیر مستقیم	
	β	p	β	p	P	حد پایین حد بالا
همنوایی-هویت زودرس- تصمیم‌گیری وابسته	۰/۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۱۵	۰/۰۱۲	۰/۱۰۱	۰/۰۰۱ ۰/۰۹
همنوایی-هویت زودرس- تصمیم‌گیری آنی	۰/۱۸	۰/۰۰۳	۰/۰۹	۰/۱۶۳	۰/۰۲۲	۰/۰۲ ۰/۱۳
همنوایی-هویت زودرس- تصمیم‌گیری اجتنابی	۰/۱۹	۰/۰۰۰۱	۰/۰۶	۰/۳۱۴	۰/۰۱۲	۰/۰۴ ۰/۱۴
همنوایی-هویت آشفته- تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۱۰	۰/۰۶۳	۰/۱۲	۰/۰۲۱	۰/۷۵۱	-۰/۰۱ ۰/۰۲
همنوایی-هویت آشفته- تصمیم‌گیری شهودی	۰/۰۶	۰/۳۱	۰/۰۵	۰/۳۷۲	۰/۰۱	-۰/۰۴ ۰/۰۳
همنوایی-هویت آشفته- تصمیم‌گیری وابسته	۰/۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۱۵	۰/۰۰۶	۰/۰۹۲	-۰/۰۴ -۰/۰۰۱
همنوایی-هویت آشفته- تصمیم‌گیری آنی	۰/۱۸	۰/۰۰۳	۰/۰۹	۰/۱۳۲	۰/۸۰۱	-۰/۰۲ -۰/۰۲
همنوایی-هویت آشفته- تصمیم‌گیری اجتنابی	۰/۱۹	۰/۰۰۱	۰/۰۶	۰/۲۸۳	۰/۸۸۲	-۰/۰۱ ۰/۰۲

همان‌طور که در جدول ۴ ملاحظه می‌شود، هویت موفق در رابطه‌ی جهت‌گیری گفت‌و شنود و تصمیم‌گیری عقلانی ($\beta = ۰/۰۹, p < ۰/۰۱$) و تصمیم‌گیری شهودی ($\beta = ۰/۰۷, p < ۰/۰۱$) نقش واسطه‌گری معناداری دارد. همچنین، مشخص شد هویت موفق در رابطه‌ی جهت‌گیری همنوایی و تصمیم‌گیری شهودی ($\beta = ۰/۰۴, p < ۰/۰۱$)؛ وقفه هویت در رابطه جهت‌گیری همنوایی خانواده با سبک تصمیم‌گیری شهودی ($\beta = ۰/۰۲, p < ۰/۰۳$)، وابسته ($\beta = ۰/۰۷, p < ۰/۰۱$)، آنی ($\beta < ۰/۰۳, p < ۰/۰۳$)، و اجتنابی ($\beta = ۰/۰۴, p < ۰/۰۱$)؛ و هویت زودرس در رابطه جهت‌گیری همنوایی خانواده با سبک تصمیم‌گیری آنی ($\beta = ۰/۰۲, p < ۰/۰۱$) و اجتنابی ($\beta = ۰/۰۷, p < ۰/۰۱$) نقش واسطه‌گری معناداری را ایفا می‌کنند.

بحث

هدف پژوهش حاضر واکاوی یک مدل علی پیرامون نقش میانجی وضعیت هویت در رابطه جهت‌گیری‌های ارتباطی خانواده و سبک‌های تصمیم‌گیری بود. یافته‌های پژوهش حاضر مبنی بر جهت‌گیری ارتباطی گفت‌و شنود به صورت مثبت و معنی‌دار و تصمیم‌گیری اجتنابی توسط جهت‌گیری گفت‌و شنود به صورت منفی و معنی‌دار پیش‌بینی می‌شود. در دیگر پژوهش‌ها (Whiston, 1996; Hargrove, Creagh, & Burgess, 2002) نتایج مشابهی یافت شد. همچنین،

یافته‌های پژوهش نشان داد که جهت‌گیری هم‌نواپی پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت تصمیم‌گیری وابسته و عقلانی بود که همسو با پژوهش‌های مک‌کوبی و مارتین (Maccoby & Martin, 1983) است. همان‌طور که پیشتر اشاره شد، تصمیم‌گیرنده عقلانی تمایل دارد که تمامی اطلاعات مربوط را جستجو کند و به ارزیابی گزینه‌ها بپردازد. در این سبک، تصمیم‌گیرنده تمام راه‌حل‌های ممکن را شناسایی می‌کند و پیامدهای آن‌ها را بررسی می‌کند و در نهایت گزینه‌ی مطلوب را انتخاب می‌کند (Oliveria & Arnaldo, 2007). این سبک تصمیم‌گیری با کنترل درونی رابطه دارد (Thunholm, 2004). در خصوص ارتباط معنی‌دار بین جهت‌گیری گفت‌وشنود و تصمیم‌گیری عقلانی می‌توان بیان کرد، خانواده‌هایی با گفت‌وشنود بالا در خلال تعاملات باز و مکرر و آزادانه زمینه را برای رشد مهارت‌های شناختی فرزندان خود فراهم می‌کنند، این فرزندان از قابلیت‌های شناختی پخته‌تر و پیچیده‌تر برخوردارند و فرآیندهای پردازش اطلاعات عمیق‌تری دارند (Shiota, Keltner, & Mossman, 2007). علاوه بر این در خانواده‌هایی که گفت‌وشنود در آن‌ها بالا می‌باشد، فرزندان احساس می‌کنند والدین‌شان به آن‌ها اهمیت می‌دهند و برای آن‌ها ارزش قائل هستند و از این رو، از عزت‌نفس خوبی برخوردار می‌باشند. در نتیجه می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که افرادی که تجربیات خود را با جزئیات و عواطف زیاد برای دیگران شرح می‌دهند، نسبت به کسانی که این کار را نمی‌کنند، عزت‌نفس بالاتری نشان می‌دهند که این منجر به تلقی مثبت فرد از مجموعه ویژگی‌های درونی، خصایص، توانایی‌ها، صفات، نگرش‌ها و انگیزش‌هایش می‌شود و در نتیجه از توانایی حل مسأله و تصمیم‌گیری و اعتمادبه‌نفس مناسبی برخوردار می‌شوند (Koerner & Fitzpatrick, 1997). بنابراین پیش‌بینی مثبت تصمیم‌گیری عقلانی توسط گفت‌وشنود در خانواده منطقی به نظر می‌رسد. افرادی که از تصمیم‌گیرنده اجتنابی برخوردارند در هنگام مواجهه با مسأله تا آنجا که امکان‌پذیر باشد تصمیم‌گیری را به تعویق انداخته و از هرگونه واکنش نسبت به مسأله رخ داده طفره می‌روند (Parker, De Bruin, & Fischhoff, 2007). در نتیجه می‌توان این سبک را اجتناب از تصمیم‌گیری تعریف کرد. این سبک با عزت‌نفس پایین رابطه‌ی مثبت دارد (Thunholm, 2004). در تبیین ارتباط منفی جهت‌گیری گفت‌وشنود با تصمیم‌گیری اجتنابی می‌توان بیان کرد که در خانواده‌هایی با گفت‌وشنود پایین که در آن‌ها تأکید بر اجتناب از اختلاف نظر با والدین و پیروی از دستورات را دارند، بحث‌های باز و روشن صورت نمی‌گیرد و فرزندان کم‌ارزش تلقی می‌شوند در نتیجه افراد این خانواده‌ها از عزت‌نفس کمتری برخوردار هستند. این خانواده‌ها محیطی را فراهم می‌کنند که مانع استقلال افراد می‌شود. در واقع این خانواده‌ها فضایی را ایجاد می‌کنند که افراد نمی‌توانند به بحث و گفتگو و ابراز احساسات و عواطف بپردازند و در نتیجه در این خانواده‌ها افراد دارای عزت‌نفس پایین (Cyrus Nia, 2006) می‌شوند. از آنجا که تصمیم‌گیری اجتنابی با عزت‌نفس پایین ارتباط مثبت دارد پس منطقی به نظر می‌رسد که گفت‌وشنود زیاد خانواده، تصمیم‌گیری اجتنابی را به صورت منفی پیش‌بینی کند.

یافته‌ی بعدی رابطه‌ی مثبت بین همنوایی و سبک‌های وابسته و عقلانی مشاهده شد. سبک تصمیم‌گیری وابسته از استقلال فکری و عملی برخوردار نیست و بر راهنمایی و حمایت اطرافیان تکیه دارد (Parker, De Bruin, & Fischhoff, 2007). سبک تصمیم‌گیری وابسته هم‌بستگی با منبع کنترل بیرونی دارد. این دسته از تصمیم‌گیرندگان در زمان تصمیم‌گیری به فردی نیاز دارند که کنار آن‌ها باشد تا بر اساس نظر او عمل کنند، به عبارتی نظر نهایی و قطعی دیگران را انجام می‌دهند. این افراد حتی در اطلاعات مورد نیاز هم به دیگران وابسته‌اند و از آن‌ها استفاده می‌کنند (Scott & Bruce, 1995). در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که در خانواده‌ها با جهت‌گیری همنوایی که حلقه‌های باز گفت‌وگو وجود ندارد، تأکید بر همنوایی، اجتناب از اختلاف نظر با والدین و تبعیت از دستورات است و ارزش کمی برای فرزندان در نظر می‌گیرند در این خانواده‌ها والدین برای فرزندان تصمیم‌گیری می‌کنند و فرزندان در تصمیم‌ها مشارکت ندارند و توسط والدین کنترل می‌شوند و نیز دارای عزت‌نفس پایین و استقلال پایینی هستند (Thunholm, 2004). از آنجا که تصمیم‌گیری وابسته با منبع کنترل بیرونی و عزت‌نفس پایین در ارتباط است پس منطقی به نظر می‌رسد که جهت‌گیری همنوایی پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت تصمیم‌گیری وابسته پیش‌بینی کند.

در زمینه‌ی پیش‌بینی تصمیم‌گیری عقلانی از طریق جهت‌گیری همنوایی می‌توان گفت که افراد با سبک تصمیم‌گیری عقلانی اطلاعات مربوط به مسأله را جستجو می‌کنند و به ارزیابی گزینه‌ها می‌پردازند. به عبارتی، به شناسایی تمام راه‌حل‌های ممکن می‌پردازند و پیامدهای آن‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهند و گزینه‌ی مطلوب را انتخاب می‌کند (Oliveria & Arnaldo, 2007). به عبارت بهتر، در سبک تصمیم‌گیری عقلانی به دست آوردن اطلاعات دقیق، ارزیابی کردن گزینه‌ها، بررسی پیامدهای آن و رسیدن به گزینه مطلوب دارای اهمیت است؛ تمامی این موارد نیازمند پردازش شناختی عالی است و والدینی که نسبت به نوجوانان خود در موقعیت‌های مختلف تصمیم‌گیری اطلاعات و تجربه بیشتری دارند می‌توانند راحت‌تر و با سرعت بیشتری این پردازش شناختی را انجام دهند و می‌توانند تصمیم‌گیری عقلانی داشته باشند. در خانواده‌هایی که به‌صورت همنوایی روابط برقرار می‌شود؛ تصمیم توسط والدینی اتخاذ می‌شود که توانایی بیشتری نسبت به فرزندان خود در پردازش شناختی دارند. از این رو، می‌توان انتظار داشت که جهت‌گیری ارتباطی همنوایی هم قادر است زمینه‌ساز تصمیم‌گیری عقلانی شود؛ زیرا در این جهت‌گیری افراد به خانواده اجازه داده‌اند به‌جای آنان تصمیم‌گیری کنند و به انتخاب گزینه بپردازند. به عبارت دیگر، والدین در امور مربوط به فرزندان خود به جستجو کردن، شناسایی و انتخاب راه‌حل‌ها می‌پردازند.

بر اساس یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که الگوهای ارتباطی خانواده از طریق ایجاد هویت موفق، زمینه‌ی تصمیم‌گیری عقلانی و شهودی فراهم می‌شود؛ یعنی، اگر خانواده‌ها با ایجاد الگوی همنوایی یا گفت‌و شنود موجب کسب هویت شوند ممکن است تصمیم‌گیری عقلانی و شهودی را در فرزندان خود به وجود آورند. همچنین، الگوهای ارتباطی خانواده از طریق هویت تعلیقی زمینه‌ساز تصمیم‌گیری شهودی، وابسته، آنی و اجتنابی ایجاد می‌شود؛ یعنی، خانواده‌های که دارای الگوی ارتباطی همنوایی هستند، هویت تعلیقی را در فرزندان خود به وجود می‌آورند و از این طریق تصمیم‌گیری فرزندان خود را شهوی، وابسته، آنی و

اجتنابی می‌کنند. علاوه بر این، الگوهای ارتباطی خانواده هویت زودرس، تصمیم‌گیری آنی و اجتنابی را به وجود می‌آورند. به همین ترتیب، خانواده‌های هم‌نوا با به وجود آوردن هویت زودرس موجب بروز تصمیم‌گیری آنی و اجتنابی در فرزندان خود می‌شوند. در این باره بلوستین و فیلیپس (Blustein & Phillips, 1990) نشان دادند که تفاوت در سبک‌های تصمیم‌گیری ممکن است در پی حل و فصل وظایف رشدی آن‌ها به وجود آمده باشد. به این ترتیب می‌توان انتظار داشت که هویت موفق، موجب تصمیم‌گیری عقلانی و شهودی و هویت تعلیقی موجب تصمیم‌گیری شهودی، وابسته، آنی و اجتنابی شود و نیز هویت زودرس موجب تصمیم‌گیری آنی و اجتنابی شود.

هویت موفق، پیشرفته‌ترین حالت رشد هویت است و می‌توان مرحله‌ی نهایی تشکیل هویت دانست (Marcia, 1980). یک فرد با هویت موفق کسی است که یک دوره از جستجوگری را گذرانده است و از این دوره با یک تعهد نسبی هویتی بیرون آمده است (Waterman, 1985). در سبک تصمیم‌گیری عقلانی، تصمیم‌گیرنده تمایل دارد که تمامی اطلاعات مربوط را جستجو کند و به ارزیابی گزینه‌ها بپردازد. در این سبک، تصمیم‌گیرنده تمام راه‌حل‌های ممکن را شناسایی می‌کند و پیامدهای آن‌ها را بررسی می‌کند و در نهایت گزینه مطلوب را انتخاب می‌کند (Oliveria & Arnaldo, 2007). در خصوص نقش واسطه‌گری هویت موفق در ارتباط بین جهت‌گیری گفت‌و شنود و تصمیم‌گیری عقلانی می‌توان گفت، در این وضعیت افراد با جستجوگری عقایدی و ارزش‌هایی را انتخاب می‌کنند که با شخصیت آن‌ها و با آینده آنان بیشترین تطابق و هماهنگی دارد (Archer, 1982)، زیرا دوره‌ای از پرسش‌گری و تصمیم‌گیری را پشت سر گذاشته است و به یک تعهد رسیده است. هویت موفق موجب گرایش افراد به تاملی بودن و برنامه‌مداری می‌شود و نیز موجب مسؤلیت‌پذیری کارهای و تصمیم‌های آینده خود می‌شود (Waterman, 1985) و تاملی بودن این افراد با خودکاری جستجو در ارتباط است (Blustein & Phillips, 1990). همچنین افراد با هویت موفق تمایل به جمع‌آوری نظام‌مند اطلاعات و خود تاملی (Self Reflective) در تصمیم‌گیری‌هایشان دارند و نحوه‌ی پردازش درونی دارند تا بیرونی (Waterman, 1985). پس می‌توان انتظار داشت که هویت موفق، تصمیم‌گیری عقلانی را پیش‌بینی کند. لازم به ذکر است که الگوی ارتباطی گفت‌و شنود خانواده زمینه را برای رشد هویت موفق فراهم می‌کند؛ زیرا خانواده در این الگو با ایجاد یک فضای امن برای طرح نظرها و دیدگاه‌های فرزندان و افزایش قدرت استدلال در فرزندان باعث رشد هویت موفق فراهم می‌شود و با ایجاد این هویت می‌تواند انتظار داشت که تصمیم‌گیری عقلانی رخ دهد.

در سبک تصمیم‌گیری شهودی، فرد فاقد منطق روشن در مورد تصمیم خود است بلکه با تکیه بر بینش خود آن چیزی را که فکر می‌کند درست است انجام می‌دهد. در این سبک تصمیم‌گیرنده به

احساس‌ها و هیجان‌های خود توجه می‌کند تا جستجو و تحلیل اطلاعات. در زمینه واسطه‌گری هویت موفق در رابطه بین جهت‌گیری گفت‌و شنود خانواده با تصمیم‌گیری شهودی می‌توان گفت، کسب هویت دارای منبع کنترل درونی هستند (Marcia, 1980) و سبک شناختی تاملی و پردازش درونی (Cella, DeWolfe & Fitzgibbon, 1987) دارند، بنابراین منطقی به نظر می‌رسد که کسب هویت، سبک شهودی را پیش‌بینی کند. از طرف دیگر، مارسیا (Marcia, 1980) اشاره می‌کند که کسب هویت موفق با سبک شهودی رابطه دارد به این صورت که افراد با وضعیت هویت موفق معمولاً گرایش بر منابع اطلاعات درونی دارند (Waterman & Waterman, 1974). پس می‌توان انتظار داشت که کسب هویت، تصمیم‌گیری شهودی را پیش‌بینی کند. همچنین، در طرف دیگر مدل، یعنی ارتباط بین الگوی ارتباطی گفت و شنود خانواده با هویت موفق لازم است به فضای ایجاد شده برای جستجو و اکتساب ارزش‌ها اشاره کرد که زمینه را هم برای افزایش هویت موفق و عزت نفس ایجاد می‌کند. از این رو، که زمینه برای کنترل درونی و سبک شناختی تاملی و پردازش درونی فراهم می‌شود.

در خصوص واسطه‌گری تعلیق هویت در رابطه‌ی هم‌نوایی خانواده با سبک‌های تصمیم‌گیری می‌توان بیان کرد که فردی که در دوره‌ی جستجوگری و تصمیم‌گیری به سر می‌برد و هنوز هیچ تعهدی ندارد در شرایط باثباتی به سر نمی‌برد و بر اساس واسطه‌گری معنی‌دار این وضعیت هویت با سبک‌های شهودی، وابسته، آنی و اجتنابی می‌توان به این نتیجه رسید که به دلیل مشغولیت فرد به جستجوگری و تصمیم‌گیری‌های گسترده در حوزه‌ی دین، باورها و شغلی مانع وجود یک الگوی مشخص می‌شود که باعث یک سبک تصمیم‌گیری شود (Blustein & Phillips, 1990). در بخش دیگر مدل که ارتباط هم‌نوایی خانواده با هویت تعلیقی می‌باشد لازم است نقش محیط خانواده در به وجود آمدن این سبک‌های تصمیم‌گیری را مد نظر قرار داد. همراه شدن با نظریه‌ها و دیدگاه‌های دیگران و والدین در خانواده جستجو و اکتساب ارزش‌ها را دچار اختلال می‌کند. از این رو، می‌توان انتظار داشت که جلوه‌های ناسازگار از هویت به وجود آید که هویت تعلیقی یکی از آن‌ها است.

در خصوص واسطه‌گری هویت زودرس در رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده با تصمیم‌گیری آنی و اجتنابی می‌توان گفت، هویت زودرس به این معنی است که فرد بدون گذراندن دوره‌ی جستجوگری و اکتشاف، خود را به ارزش‌ها و اهدافی متعهد می‌سازد (Schwartz, Mullis, Waterman, & Dunham, 2000) که در الگوی ارتباطی هم‌نوایی این امر به وقوع می‌پیوندد. در چنین وضعیتی نوجوانان به راحتی، استانداردهای والدین را بدون هر گونه جستجوگری فعال می‌پذیرند (Wires, Barocas & Hollenbeck, 1994). به عبارت دیگر آن‌ها هویت حاضر و آماده‌ای ساخته‌اند که والدین و صاحبان قدرت برای آن‌ها انتخاب کرده‌اند

(Burke, 2007). تحقیقات (Blustein, & Phillips, 1990; Waterman & Waterman, 1974) نشان داده‌اند که هویت زودرس با عزت‌نفس پایین، منبع کنترل بیرونی و سبک شناختی تکانشی در ارتباط دارد. از طرف دیگر در تصمیم‌گیری آنی، فرد بخاطر کاهش اضطراب از موقعیت تصمیم‌گیری (Marcia, 1980; Waterman & Waterman, 1974) و نیز بخاطر ارتباط این نوع تصمیم‌گیری با سبک تکانشی فرد در زمان کوتاهی دست به تصمیم‌گیری می‌زند. در نتیجه از ارتباط می‌توان انتظار داشت که هویت زودرس، تصمیم‌گیری آنی را پیش‌بینی کند.

افرادی که از تصمیم‌گیرنده اجتنابی برخوردارند در هنگام مواجهه با مسأله تا آنجا که امکان‌پذیر باشد تصمیم‌گیری را به تعویق انداخته و از هر گونه واکنش نسبت به مسأله رخ داده طفره می‌روند (Parker, De Bruin & Fischhoff, 2007). این سبک با عزت‌نفس پایین رابطه مثبت دارد. در نتیجه می‌توان این سبک را اجتناب از تصمیم‌گیری تعریف نمود (Thunholm, 2004). در تبیین ارتباط بین هویت زودرس با تصمیم‌گیری اجتنابی می‌توان گفت که فرد برای کاهش اضطراب در لحظه‌ی تصمیم‌گیری (Marcia, 1980)، عزت‌نفس پایین و نیز برای جلوگیری از هر نوع اکتشاف منطقی، از انجام تصمیم‌گیری طفره می‌رود. پس منطقی به نظر می‌رسد که این سبک، تصمیم‌گیری اجتنابی را پیش‌بینی کند و در مقابل نیز منطقی به نظر می‌رسد که هویت زودرس به صورت منفی تصمیم‌گیری عقلانی را پیش‌بینی کند. زیرا این سبک تصمیم‌گیری با کنترل درونی و سبک تاملی رابطه دارد (Thunholm, 2004) و هویت زودرس با منبع کنترل بیرونی و سبک تکانشی در ارتباط است. با همین دلایل نیز منطقی به نظر می‌رسد که هویت زودرس سبک تصمیم‌گیری شهودی را به صورت منفی پیش‌بینی نماید.

سبک تصمیم‌گیری وابسته از استقلال فکری و عملی برخوردار نیست و بر راهنمایی و حمایت اطرافیان تکیه دارد (Parker, De Bruin & Fischhoff, 2007). سبک تصمیم‌گیری وابسته همبستگی با منبع کنترل بیرونی دارد. این دسته از تصمیم‌گیرندگان در زمان تصمیم‌گیری به فردی نیاز دارند که کنار آن‌ها باشد تا بر اساس نظر او عمل کنند، به عبارتی نظر نهایی و قطعی دیگران را انجام می‌دهند. این افراد حتی در اطلاعات مورد نیاز هم به دیگران وابسته‌اند و از آن‌ها استفاده می‌کنند (Scott & Bruce, 1995). هویت زودرس به این معنی است که فرد بدون گذراندن دوره جستجوگری و اکتشاف، خود را به ارزش‌ها و اهدافی متعهد می‌سازد (Schwartz, Mullis, Waterman & Dunham, 2000). در چنین وضعیتی نوجوانان به راحتی، استانداردهای والدین را بدون هر گونه جستجوگری فعال می‌پذیرند (Wires, Barocas & Hollenbeck, 1994). به عبارت دیگر آن‌ها هویت حاضر و آماده‌ای ساخته‌اند که والدین و صاحبان قدرت برای آن‌ها انتخاب کرده‌اند (Barocas, 1994). تحقیقات (Blustein, & Phillips, 1990; Waterman & Waterman, 1974) نشان داده‌اند که هویت زودرس با عزت‌نفس پایین، منبع کنترل بیرونی و سبک شناختی تکانشی در ارتباط دارد. برای تبیین رابطه بین هویت زودرس و تصمیم‌گیری وابسته می‌توان به این نکته اشاره کرد که یک گرایش

کلی تصمیم‌گیری وابسته به پذیرش ارزش‌ها و نگرش‌های والدین است که این ویژگی افراد با هویت زودرس می‌باشد.

هویت آشفته وضعیتی است که در آن افراد نه به تصمیم‌گیری رسیده‌اند و نه به سازش و تعهد، در واقع هیچگونه گزینش فعالانه‌ای صورت نگرفته است (Wires, Barocas & Hollenbeck, 1994). آن‌ها نه به ارزش و هدف‌ها پای‌بند هستند و نه اینکه به طور سعی می‌کنند به آن‌ها دست یابند. در این وضعیت افراد توانایی کنار آمدن به شکل مستقیم با مسائل و مشکلات را ندارند (Grotevant & Adams, 1984). در عوض برای حل مسائل، از طرف دیگران جهت داده می‌شوند (Berzonsky & Neimeyer, 1988). در این حالت افراد دارای سیستم پراکنده و مجزایی از «خود» می‌شوند (Berzonsky Rice & Neimeyer, 1990). سبک تصمیم‌گیری وابسته از استقلال فکری و عملی برخوردار نیست و بر راهنمایی و حمایت اطرافیان تکیه دارد (Parker, De Bruin & Fischhoff, 2007). سبک تصمیم‌گیری وابسته همبستگی با منبع کنترل بیرونی دارد. این دسته از تصمیم‌گیرندگان در زمان تصمیم‌گیری به فردی نیاز دارند که کنار آن‌ها باشد تا بر اساس نظر او عمل کنند، به عبارتی نظر نهایی و قطعی دیگران را انجام می‌دهند. این افراد حتی در اطلاعات مورد نیاز هم به دیگران وابسته‌اند و از آن‌ها استفاده می‌کنند (Scott & Bruce, 1995). در تبیین ارتباط بین تصمیم‌گیری وابسته و هویت آشفته می‌توان بیان کرد که افراد با وضعیت هویت آشفته بدلیل ابهام و نامعلوم بودن اکتشاف و تعهد و نیز کاهش تأمل و تفکر و اضطراب حاصل از موقعیت تصمیم‌گیری، از دیگران برای تصمیم‌گیری کمک درخواست می‌کنند (Marcia, 1980; Waterman & Waterman, 1974). پس منطقی به نظر می‌رسد که هویت آشفته، تصمیم‌گیری وابسته را پیش‌بینی نماید.

نتیجه‌گیری

در نتیجه یافته‌های پژوهش حاضر، از طریق ارائه‌ی یک مدل علی، موجب گسترش دانش نظری در خصوص سبک‌های تصمیم‌گیری شد و شواهد تجربی مناسبی در جهت تأیید نقش خانواده در شکل‌گیری وضعیت‌های مختلف هویت و سبک‌های تصمیم‌گیری فراهم کرد. به عبارت دیگر، شواهد تجربی بر نقش جهت‌گیری گفت‌و شنود و هویت موفق در افزایش تصمیم‌گیری عقلانی تأکید کرد. در مقابل نیز شواهد تجربی نشان داد که جهت‌گیری هم‌نوایی و تعلیق هویت، هویت زودرس و هویت آشفته موجبات بروز سبک‌های تصمیم‌گیری آنی، وابسته و اجتنابی فراهم می‌کند.

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر آن بود که طرح پژوهشی از نوع هم‌بستگی است و استنباط علی از نتایج باید با احتیاط انجام شود. محدودیت دیگر این است که شرکت‌کنندگان پژوهش صرفاً دانش‌جویان بودند و در تعمیم به جامعه‌های دیگر جامعه باید جانب احتیاط را رعایت کرد. پیشنهاد می‌شود با توجه به پژوهش‌های محدودی در زمینه هویت و تصمیم‌گیری صورت گرفته است در پژوهش‌های آتی دیگر ابعاد روان‌شناختی، ابعاد دیگر خانواده و دیگر عوامل اجتماعی به‌عنوان

پیش‌آیندهای سبک‌های تصمیم‌گیری بررسی شود. همچنین، پیشنهاد می‌شود با توجه به نقش و تأثیر هم‌سالان بر روی سبک‌های تصمیم‌گیری، نقش این عامل نیز در پژوهشی مشابه مطالعه شود.

تعارض منافع

نویسندگان اذعان می‌کنند که در این مقاله هیچ گونه تعارض منافی وجود ندارد

سپاس‌گزاری

از تمام دست‌اندرکاران این پژوهش و دانش‌جویانی که در این پژوهش شرکت کردند؛ تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

References

- Abbasi, G. (2019). The study of effectiveness of premarital interpersonal choices and knowledge Program (PICK) on making decision in Mate selection of Single Students. *Biannual Journal of Applied Counseling (JAC)*, 9(1), 49-68. (Persian)
- Archer, S. L. (1982). The lower age boundaries of identity development. *Child Development*, 1551-1556.
- Baiocco, R., Laghi, F., & D'Alessio, M. (2009). Decision-making style among adolescents: Relationship with sensation seeking and locus of control. *Journal of Adolescence*, 32(4), 963-976.
- Berzonsky, M. D. (1990). Self-construction over the life-span: A process perspective on identity formation. *Advances in Personal Construct Psychology*, 1, 155-186.
- Berzonsky, M. D. (2004). Identity style, parental authority, and identity commitment. *Journal of Youth and Adolescence*, 33(3), 213-220.
- Berzonsky, M. D., & Ferrari, J. R. (1996). Identity orientation and decisional strategies. *Personality and Individual Differences*, 20(5), 597-606.
- Berzonsky, M. D., & Neimeyer, G. J. (1988). Identity status and personal construct systems. *Journal of Adolescence*, 11(3), 195-204.
- Berzonsky, M. D., Rice, K. G., & Neimeyer, G. J. (1990). Identity status and self-construct systems: Process X structure interactions. *Journal of Adolescence*, 13(3), 251-263.
- Bloom, M. (1980). *Adolescent-parental separation*. Gardner Press.

- Blustein, D. L., & Phillips, S. D. (1990). Relation between ego identity statuses and decision-making styles. *Journal of Counseling Psychology*, 37(2), 160.
- Boothe, A. B. (2005). Identity development in first-generation college students: The influence of perceived family functioning and cognitive flexibility. The University of Alabama.
- Bosch, L. A., Segrin, C., & Curran, M. A. (2012). Identity style during the transition to adulthood: The role of family communication patterns, perceived support, and affect. *Identity*, 12(4), 275-295.
- Cassidy, S. (2004). Learning styles: An overview of theories, models, and measures. *Educational psychology*, 24(4), 419-444.
- Cella, D. F., DeWolfe, A. S., & Fitzgibbon, M. (1987). Ego identity status, identification, and decision-making style in late adolescents. *Adolescence*, 22(88), 849.
- Cyrus Nia, M. (2006). Investigating the effect of family communication patterns on children's psychological adjustment. *Master Thesis*. Shiraz university. (Persian)
- Epstein, N. B., Ryan, C. E., Bishop, D. S., Miller, I. W., & Keitner, G. I. (2003). *The McMaster model: A view of healthy family functioning*. New York: Guilford Press.
- Erikson, E. H. (1956). The problem of ego identity. *Journal of the American Psychoanalytic Association*.
- Elmer, L. D. (2000). *The relationship between family environment, identity development, and autonomy in young adults*. Doctoral Dissertation of The Eastern Michigan University.
- Farahati, M., Fathi Ashtiani, A., & Moradi, A. (2010). Relationship between family communication patterns and shyness in adolescents. *Behavioral Sciences*, 15(3), 279-285. (Persian)
- Fitzpatrick, M. A. (2004). Family communication patterns theory: Observations on its development and application. *Journal of Family Communication*, 4(3-4), 167-179.
- Fitzpatrick, M. A. (2004). The family communication patterns theory: Observations on its development and application. *The Journal of Family Communication*, 4, 167-179.
- Flurry, L. A. (2007). Children's influence in family decision-making: Examining the impact of the changing American family. *Journal of Business Research*, 60(4), 322-330.

- Fouad, N. A., Cotter, E. W., Fitzpatrick, M. E., Kantamneni, N., Carter, L., & Bernfeld, S. (2010). Development and validation of the family influence scale. *Journal of Career Assessment*.
- Gambetti, E., Fabbri, M., Bensi, L., & Tonetti, L. (2008). A contribution to the Italian validation of the General Decision-making Style Inventory. *Personality and Individual Differences*, 44(4), 842-852.
- Granovetter, M. (1985). Economic action and social structure: The problem of embeddedness. *American Journal of Sociology*, 481-510.
- Griffin, D. & Brenner, L. (2004). Perspectives on probability judgment calibration. In Derek J. Koehler, Nigel Harvey (Eds.), *Blackwell Handbook of Judgment and Decision Making*. Malden: Blackwell Publishing.
- Grotevant, H. D., & Adams, G. R. (1984). Development of an objective measure to assess ego identity in adolescence: Validation and replication. *Journal of Youth and Adolescence*, 13(5), 419-438.
- Hadizadeh Moghaddam, A, & Tehrani, M. (2008). Title: Investigating the relationship between general decision-making styles of managers in government organizations. *Public Management (Management Knowledge)*, 1(1), 123-138. (Persian)
- Hargrove, B. K., Creagh, M. G., & Burgess, B. L. (2002). Family interaction patterns as predictors of vocational identity and career decision-making self-efficacy. *Journal of Vocational Behavior*, 61(2), 185-201.
- Hess, T. M., Strough, J., & Löckenhoff, C. (Eds.). (2015). *Aging and decision making: empirical and applied perspectives*. New York: Oxford University Press.
- Hsieh, Y. C., Chiu, H. C., & Lin, C. C. (2006). Family communication and parental influence on children's brand attitudes. *Journal of Business Research*, 59(10), 1079-1086.
- Huysmans, J. H. (1970). *Implementation of operations research*. New York, NY: John Wiley & Sons, Inc.
- Jacobs, J. E., & Klaczynski, P. A. (2002). The development of judgment and decision making during childhood and adolescence. *Current Directions in Psychological Science*, 11(4), 145-149.
- Jacoby, J. M. (2006). *Relationship between principals' decision making styles and technology acceptance & use* (Doctoral dissertation, University of Pittsburgh).
- Johnson, M. M. (1990). Age differences in decision making: A process methodology for examining strategic information processing. *Journal of Gerontology*, 45(2), P75-P78.

- Jokar, B., & Rostam R. (2014). The relationship between family communication orientations and loneliness: The Mediating role of spiritual identity. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 4(2), 1-18.
- Kagawa, N. (2008). *Influence of family communication patterns on adolescents' self-discrepancies and associated emotional and behavioral consequences*. University of Minnesota. University of Minnesota, ProQuest Dissertations Publishing.
- Kandell, J. J., Lucas, M. S., Hunt, P. F., & Boyd, V. S. (2003). Relationship between identity processing style and academic success in undergraduate students. *Journal of College Student Development*, 44(2), 155-167.
- Katz, I., Bereby-Meyer, Y., Assor, A., & Danziger, S. (2010). Children's adaptive pre-decisional search behavior: Effects of memory and number of alternatives. *Journal of Economic Psychology*, 31(1), 17-24.
- Katz, S. (2008). *Individual and environmental factors associated with college adjustment*. Doctoral dissertation, Wayne State University.
- Keshtkarin, K. (2010) The relationship between religious fundamentalism and decision-making styles mediated by epistemological beliefs. Master Thesis. Shiraz University. (Persian)
- Klaczynski, P. (2005). Metacognition and cognitive variability: A dual-process model of decision making and its development. *The Development of Judgment and Decision Making in Children and Adolescents*, 39-76.
- Klaczynski, P. A. (2001). Analytic and heuristic processing influences on adolescent reasoning and decision-making. *Child Development*, 72(3), 844-861.
- Klaczynski, P. A. (2004). A dual-process model of adolescent development: Implications for decision making, reasoning, and identity. *Advances in Child Development and Behavior*, 32, 73-123.
- Kline, R. (2011). Convergence of structural equation modeling and multilevel modeling. In Williams, M., & Vogt, W. P. *The SAGE handbook of innovation in social research methods*(pp. 562-589). London: SAGE Publications Ltd doi: 10.4135/9781446268261.
- Knafo A, Schwartz SH. (2004). Identity formation and parent child value congruence in adolescence. *British Journal of Developmental Psychology*, 22, 438-9.

- Koerner, A. F., & Fitzpatrick, M. A. (1997). Family type and conflict: The impact of conversation orientation and conformity orientation on conflict in the family. *Communication Studies*, 48(1), 59-75.
- Koerner, A. F., & Fitzpatrick, M. A. (2002a). Understanding family communication patterns and family functioning: The roles of conversation orientation and conformity orientation. *Communication Yearbook*, 28, 36-68.
- Koerner, A. F., & Fitzpatrick, M. A. (2002b). Toward a theory of family communication. *Communication Theory*, 12(1), 70-91
- Koerner, F. A., & Mary Anne, F. (2002). Understanding family communication patterns and family functioning: The roles of conversation orientation and conformity orientation. *Annals of the International Communication Association*, 26(1), 36-65.
- Koroshenie M., & Latifian M. (2007). Investigating the relationship between dimensions of family communication patterns and the level of anxiety and depression in children. *Family Research*, 3(10), 587-600. (Persian)
- Kunda, Z. (2002). *Social cognition: making sense of people*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Lehto, M. R., Nah, F. F. H., & Yi, J. S. (2012). *Decision-making models, decision support, and problem Solving*. handbook of human factors and ergonomics, 192. Hoboken, NJ: Wiley
- Loo, R. (2000). A psychometric evaluation of the general decision-making style inventory. *Personality and Individual Differences*, 29, 895-905
- Lynch, J. G. (1991). Memory and decision making. *Handbook of Consumer Behavior*, 1-9.
- Maccoby, E. E., & Martin, J. A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. *Handbook of child psychology: formerly Carmichael's Manual of child psychology/Paul H. Mussen, editor*.
- Maccoby, E. E., & Martin, J. A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. *Handbook of child psychology: formerly Carmichael's Manual of child psychology/Paul H. Mussen, editor*.
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551.
- Marcia, J. E. (1980). *Identity in adolescence*. *Handbook of adolescent psychology*, 9(11), 159-187. New York: Wiley.

- Marcia, J. E., Waterman, A. S., Matteson, D. R., Archer, S. L., & Orlofsky, J. L. (2012). *Ego identity: A handbook for psychosocial research*. New York: Springer Science & Business Media.
- Martin, C. R. (1997). *Looking at Type: The Fundamentals*. Gainesville: Center for Application of Psychological Type, Inc.
- Mason, R. O., & Mitroff, I. I. (1973). A program for research on management information systems. *Management science*, 19(5), 475-487.
- Miller, D. C. (2000). *Adolescents' decision making in academic and social contexts: A self-regulation perspective* (Doctoral dissertation, ProQuest Information & Learning).
- Miller, D. C., & Byrnes, J. P. (2001). To achieve or not to achieve: A self-regulation perspective on adolescents' academic decision making. *Journal of Educational Psychology*, 93(4), 677.
- Mohammadi, S. A., Shikaleslami, R., & Fooladchang, M. (2019). Responsibility in emerging adulthood: The role of family communication patterns and identity dimensions. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 9(2), 1-22.
- Murphy D & Longo D.(2009). *Encyclopedia of psychology of decision making*. New York: Nova Science Publishers.
- Newell, B. R., Lagnado, D. A., & Shanks, D. R. (2015). *Straight choices: The psychology of decision making*. Hove: Psychology Press.
- Oliveira, A. (2007). A Discussion Of Rational And Psychological Decision Making Theories And Models: The Search For a Cultural–Ethical Decision Making Model. *Electronic journal of business ethics and organization studies*, 12(2), 12-13.
- Parker, A. M., De Bruin, W. B., & Fischhoff, B. (2007). Maximizers versus satisficers: Decision-making styles, competence, and outcomes. *Judgment and Decision Making*, 2(6), 342.
- Parnell, G. S., Terry Bresnick, M. B. A., Tani, S. N., & Johnson, E. R. (2013). *Handbook of decision analysis* (Vol. 6). New York: John Wiley & Sons.
- Petrides, L. A., & Guiney, S. Z. (2002). Knowledge management for school leaders: An ecological framework for thinking schools. *Teachers College Record*, 104(8), 1702-1717.
- Rolison, J. J., Hanoach, Y., & Wood, S. (2012). Risky decision making in younger and older adults: The role of learning. *Psychology and Aging*, 27(1), 129–140

- Rowe, Alan J & Boulgarides, J. D. (1992). *Managerial Decision Making: A guide to successful Business Decisions*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Samani S. (2002). *Causal model of family solidarity, independence and emotional adjustment*. Doctoral Dissertation of The University of Shiraz.
- Sandhu, D., & Tung, S. (2006). Role of emotional autonomy and family environment in identity formation of adolescents. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 21(1/2), 1.
- Schwartz, S. J., Luyckx, K., & Vignoles, V. L. (Eds.). (2011). *Handbook of identity theory and research* (pp. 933-938). New York: Springer.
- Schwartz, S. J., Mullis, R. L., Waterman, A. S., & Dunham, R. M. (2000). Ego Identity Status, Identity Style, and Personal Expressiveness An Empirical Investigation of Three Convergent Constructs. *Journal of Adolescent Research*, 15(4), 504-521.
- Scott, S. G., & Bruce, R. A. (1995). Decision-making style: The development and assessment of a new measure. *Educational and psychological measurement*, 55(5), 818-831.
- Scott, S. G., & Bruce, R. A. (1995). Decision-making style: The development and assessment of a new measure. *Educational and psychological measurement*, 55(5), 818-831.
- Shiota, M. N., Keltner, D., & Mossman, A. (2007). The nature of awe: Elicitors, appraisals, and effects on self-concept. *Cognition and emotion*, 21(5), 944-963.
- Singh, R., & Greenhaus, J. H. (2004). The relation between career decision-making strategies and person-job fit: A study of job changers. *Journal of Vocational Behavior*, 64(1), 198-221.
- Slovic, P., Finucane, M. L., Peters, E., & MacGregor, D. G. (2007). The affect heuristic. *European journal of operational research*, 177(3), 1333-1352.
- Slovic, P., Finucane, M., Peters, E., & MacGregor, D. G. (2002). Rational actors or rational fools: Implications of the affect heuristic for behavioral economics. *The Journal of Socio-Economics*, 31(4), 329-342
- Soenens, B., Luyckx, K., Beyers, W., Sierens, E., & Goossens, L. (2004). Parental dimensions and identity styles. In *Meeting of the International Society for the Study of Behavioural Development, Date: 2004/07/01-2004/07/01, Location: Ghent, Belgium*.

- Sovet, L., & Metz, A. J. (2014). Parenting styles and career decision-making among French and Korean adolescents. *Journal of Vocational Behavior*, 84(3), 345-355.
- Steinhauser, M. (2014). *Family influences on strategic decision making processes in family firms*. (Doctoral Dissertation). University of Brighton. Retrieved from <http://eprints.brighton.ac.uk/12535/>
- The relationship between family environment, identity development and autonomy in young adults [dissertation]. Eastern Michigan University; 2000.
- Thompson, T. S. (2010). *The impact of locus of control on decision making styles of mid-level managers*. Capella University.
- Thunholm, P. (2004). Decision-making style: habit, style or both?. *Personality and individual differences*, 36(4), 931-944.
- Verma, D. (2009). *Decision making style: Social and creative dimensions*. Global India Publications.
- Waterman, A. S. (1985). Identity in the context of adolescent psychology. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 1(30), 5-24.
- Waterman, C. K., & Waterman, A. S. (1974). Ego identity status and decision styles. *Journal of youth and adolescence*, 3(1), 1-6.
- Whiston, S. C. (1996). The relationship among family interaction patterns and career indecision and career decision-making self-efficacy. *Journal of Career Development*, 23(2), 137-149.
- Wires, J. W., Barocas, R., & Hollenbeck, A. R. (1994). Determinants of adolescent identity development: A cross-sequential study of boarding school boys. *Adolescence*, 29(114), 361.

